

ממעצין השי"ת

במשנת רבוה"ק לבית איז'בצא ראדזין

פרשת
תולדות

עלון
מס' 18

ד"ת שנאמרו בשיעור בתורת איזבצא
על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ספה"ק בית יעקב אות ל"ט

דורש רק כפי כח האדם כדכתיב (איוב לז) **שדי לא מצאנוהו שגיא כח**, שאין השי"ת רוצה שיטריחו לברר כל הניצוצות עד תכליתם, וזה מרמז שם שדי כדאיתא בש"ס (חגיגה יב): מי שאמר לעולמו די והיינו שאין כדאי על זה כל כך שעבוד וסבלנות.

וזה רמזה רבקה במה שנתנה לו אחד זכר לפסח כי פסח היינו דחס רחמנא עלן שאין צריך לטרוח כל כך שהרי עדיין הם חיים ואף דכתוב (בא יב) **וינצלו את מצרים** ואיתא בש"ס (ברכות לז) שעשאוהו כמצולה שאין בה דגים וכמצודה שאין בה דגן, אך איתא בכתבי האריז"ל שלא בררו רק קליפה המיוחדת למצרים יותר מכל האומות אבל הקליפה שיש להם בשיתוף שאר האומות לא בררו כלל אך לזה היו צריכים לסבול שם עוד זמן, והשי"ת חס עליהם ולא עכבן בשביל זה,

ולכן בפסח כתיב **ועצם לא תשבירו בו** (בא יב) אף שאם יטרח עצמו ימצא עוד מוח ואוכל אך אין השי"ת חפץ בטרוח מרובה בשביל דבר מועט שאין השי"ת דורש רק כפי כח האדם כדכתיב (איוב לז) **שדי לא מצאנוהו שגיא כח**, אבל מצד יצחק היו צריכים להיות עוד במצרים להעלות כל הניצוצות וגם היו צריכים לשבור העצם ולטול המוח ולסבול עוד ולזה ארמי ליה מיא ביינא להחליש תגבורת הדינים.

וכן רבקה רמזה זאת במה שנתנה לו אחד לפסח וכדאיתא בזוה"ק (תולדות קלז) על רבקה ואי לאו דאיהי דינא רפיא לא יכיל עלמא למסבל דינא קשיא דיצחק. ולכן מתחלה כשסבר יצחק שמדבר לעשו אמר **ויתן לך האלהים** כדאיתא במד"ר (תולדות סו) ויתן ויחזור ויתן היינו בלי גבול כמו מדתו שצריך לסבול מאד בלי גבול כמו כן ברכו בלי גבול אבל אח"כ כאשר התחילו יעקב ורבקה להחליש תגבורת הדינים וידע שהוא יעקב ברכו בשם שדי וזו ברכה של גליות מי שאמר לעולמו די וזהו כדכתיב שדי לא מצאנוהו שגיא כח.

ולכן כשיצחק סבור שהוא עשו שאל אותו **מה זה מהרת למצוא בני היינו** שביורוין של עשו צריכין להארכת הזמן מאד והשיב לו יעקב **כי הקרה ה' אלהיך לפני** היינו שאין צריך לסבול כ"כ והשי"ת יכול להושיע בזמן מועט כדכתיב (ישעיה מה) **לא אמרתי לזרע יעקב תהו בקשוני**.

ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצוא בני ויאמר כי הקרה ה' אלהיך לפני. במד"ר (תולדות סה) אם לזווגך המציא לך למאכלך על אחת כמה וכמה. ביאר בזה **אאמו"ר זללה"ה כי הקרה ה' אלהיך** זהו רבקה שהיא הורה ליצחק סדר ההנהגה במה שנתנה לו שני גדיי עזים, דאיתא בפרקי דר"א (פ' ל"ב) שהם אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה,

והיינו כי מדת יצחק הוא יראה מופלגת שהכתוב משבח אותו בזריעה כדכתיב **ויזרע יצחק** שזרע באמונה כדכתיב (ישעיה לג) **והיה אמונת עתיר וגו'** ואיתא בש"ס (שבת לא) אמונת זו סדר זרעים וכדאיתא במדרש תהלים שמאמין בהשי"ת וזרוע והיינו שמאמין בהשי"ת שבטח לא יאבד ח"ו שום דבר ומוסר הכל להשי"ת כדכתיב (ישעיה מג) **כל הנקרא בשמי ולכבודי וגו'** שאפילו במחרף ומגדף נמצא כבוד שמים בעומק.

נמצא שממדת יצחק צריכים לביורוים וצמצומים רבים לאין שיעור כי אולי יש עוד ניצוץ קדוש שצריכין להעלותו ולתקנו והיה אריכת הגלות מאד בעבור זה עד שלא ישאר מאומה כמו זריעה שלא נאבד שום גרעין, והגלות הוא כמו זריעה כדכתיב (זכריה י) **ואזרעם בעמים** וממדה זו נצמח אשר הן הן גבורותיו והן הן נוראותיו, ויש מאד מאד במדה זו תגבורת הדינים,

ומצד זה היה ליצחק חיבור עם עשו ואהב אותו, ביען שמדת יצחק אשר הכל הוא לכבודו יתברך ואף מדרגות התחתונות והקליפות יש בהם ג"כ ניצוץ טוב כי באם לאו לא היה להם הויה, ובהארכת הזמן יתבררו גם אלו הניצוצות, וגם עשו יוכל להתברר והקליפות יהיו יותר במעלה מן גוף הפרי כי מחשך יתהווה אור, ובאמת בעומק הוא כן שלפני השי"ת כחשכה כאורה רק אצלנו האותיות עומדין מהופכין לנו ולנגד המאציל עומדים ביושר ולזה כתיב **ויבא לו יין וישת** ואיתא בזוה"ק (בלק קפט) דארמי מיא בההוא יין ואי לא לא יכיל למסבל,

והיינו כי מדת יעקב הוא כדכתיב (ישעיה מה) **לא אמרתי לזרע יעקב תהו בקשוני** היינו שאין צריך כל כך ליראה מופלגת כזו שיוצרך לזה עינוי גדול ושעבוד עד שאין יכולין לסבול, זה לא חפץ השי"ת, כי בזמן אברהם ויצחק רצה השי"ת בעבודות אלו ומיעקב ואילך נאסר זאת כגון עבודת העקידה שאין בכח אדם לסבול לא יחפון השי"ת, שמצד יעקב אין השי"ת

שיחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נמצא כבוד שמים בעומק: ועבודת יצחק הוא להוציא לעין כל את בהירות האלוקית הנמצא בכל דבר בעולם, וזה ענין זריעה כי ע"י זריעה יוצא ומתגלה כל כח הגרעין מה שהיה נסתר לפני כן, ועבודה זו לברר ולהוציא לפועל בתכלית השלימות מכל הנבראים בעולם את הכבוד שמים הנמצא בו גם מהדברים הרחוקים מאד מהקדושה ונראים לעינינו ככח מתנגד וסותר אל הקדושה, וזהו עבודה קשה מאד להשלימה עד תכליתה כי ההסתרות הם אין קץ ואיך יהיה כח ביצור נברא לברר ולהוציא לאור כל הקדושה הנסתרת בבריאה, ואמנם זהו מידת יצחק שהוא תכלית מידת הדין בשלימות.

נמצא שממדת יצחק צריכים לביורוים וצמצומים רבים לאין שיעור כי אולי יש עוד ניצוץ קדוש שצריכין להעלותו ולתקנו והיה אריכת הגלות מאד בעבור זה עד שלא ישאר מאומה כמו זריעה שלא נאבד שום גרעין, והגלות הוא כמו זריעה כדכתיב (זכריה י) ואזרעם בעמים וממדה זו נצמח אשר הן הן

מידת יצחק מחייבת את האדם להשלים הביורוים עד תומם ולזה צריך אריכות הגלות אבל מידת יעקב שהאדם יעשה כפי יכלתו והקב"ה ישלים ויגמור עלינו לטובה ובמידה זו יש קיום לישראל

ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצוא בני ויאמר כי הקרה ה' אלהיך לפני. במד"ר (תולדות סה) אם לזווגך המציא לך למאכלך על אחת כמה וכמה. ביאר בזה **אאמו"ר זללה"ה כי הקרה ה' אלהיך** זהו רבקה שהיא הורה ליצחק סדר ההנהגה במה שנתנה לו שני גדיי עזים, דאיתא בפרקי דר"א (פ' ל"ב) שהם אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה, והיינו כי מדת יצחק הוא יראה מופלגת שהכתוב משבח אותו בזריעה כדכתיב **ויזרע יצחק** שזרע באמונה כדכתיב (ישעיה לג) **והיה אמונת עתיר וגו'** ואיתא בש"ס (שבת לא) אמונת זו סדר זרעים וכדאיתא במדרש תהלים שמאמין בהשי"ת וזרוע והיינו שמאמין בהשי"ת שבטח לא יאבד ח"ו שום דבר ומוסר הכל להשי"ת כדכתיב (ישעיה מג) **כל הנקרא בשמי ולכבודי וגו'** שאפילו במחרף ומגדף

גבורותיו והן הן נוראותיו, ויש מאד מאד במדה זו תגבורת הדינין:

כי לעבודה ומלאכה זו צריך התאמצות וכח איתנים ומלחמה נגד הרע להכניעם ולהוציא האור והתועלת כבוד שמים אשר בתוכיותם, וגם שמצד עבודה זו אי אפשר לאבדם ולהרחיקם בקלות בלא חשבון רק להשלים את מטרת בריאתם ולגלות את המטמון אשר בהם, וזכה אין קצבה וגבול ואין זה בכח אנוש, וזהו ענין מידת הדין המחייבת את האדם לגמור ולהשלים עד תכלית הגמר והשלימות את מטרת הבריאה ולהביאה אל שלימות גילוי כבודו ית' בכל היצירה ע"י עבודתו. ולזה צריך יגיעה וסבל רק להוציא יקר מזולל ולהפוך העקוב למישור והרשע לצדיק וכיוצ"ב.

ומצד זה היה ליצחק חיבור עם עשו ואהב אותו, ביען שמדת יצחק אשר הכל הוא לכבודו ויתברך ואף מדרגות התחתונות והקליפות יש בהם ג"כ ניצוץ טוב כי באם לאו לא היה להם הויה, ובהארכת הזמן יתבררו גם אלו הנצוצות, וגם עשו יוכל להתברר והקליפות יהיו יותר במעלה מן גוף הפרי כי מחשך יתהווה אור, ובאמת בעומק הוא כן שלפני השי"ת כחשכה כאורה רק אצלנו האותיות עומדין מהופכין לנו ולנגד המאציל עומדים ביושר: וזהו כענין ב' אנשים העומדים זה מול זה, הרי ימינו של זה הוא שמאל של השני וכל אחד עומד לנגד רוח המהופך מהשני, ואמנם רק באופן זה הם מתחברים שיהיה פניהם איש אל אחיו, וכן בענין ההנהגה העליונה של הבורא והנבראים הוא כן כי מה שנראה חושך אצל הנבראים הוא אור בהיר אצל המאציל יותר ויותר מדבר שנראה אור אצל הנברא, ועלמין דאתכסיא הוא מהופך מעלמין דאתגליא שיש בהם תפיסת הנבראים הנהגה עפ"י הכללים שלהם, ועפ"י העומק הנעלם - מה שלא מובן ונראה אצל הנבראים עפ"י תבנית מצבתם במוגבליות דעתם - במקום הנראה שם חושך ורע גמור שם דייקא נסתר מטמון אור בהיר וכבוד שמים לתכלית הבריאה עדי עד כאשר יתהפך חשוך לנהורא וישמעו רחוקים ויבואו אשר זה שלימות ותכלית גילוי יחודו בעולם הנפרדים והוא תכלית בריאת עולם החושך ופירודא. והנה מה שאצל הנבראים נראים הדברים מהופכים מאשר הוא עפ"י עומק האמת אשר למעלה, הוא כענין האותיות אשר כלפי עצמם המה מהופכים אבל הם ביושר ובבהירות אצל העומד לנוכח, וכמו"כ הבריאה עומדת בבהירות לנוכח המאציל אבל ביחס אל עצמה היא מהופכת.

ולזה כתיב ויבא לו יין וישת ואיתא בזה"ק (בלק קפט) דארמי מיא בההוא יין ואי לא לא יכיל למסבל, והיינו כי מדת יעקב הוא כדכתיב (ישעיה מה) לא אמרתי לזרע יעקב תהו בקשוני היינו שאין צריך כל כך ליראה מופלגת כזו שיוצרך לזה עיני גדול ושעבוד עד שאין יכולין לסבול, זה לא חפץ השי"ת, כי בזמן אברהם ויצחק רצה השי"ת בעבודות אלו ומיעקב ואילך נאסר זאת כגון עבודת העקידה שאין בכח אדם לסבול לא יחפון השי"ת, שמצד יעקב אין השי"ת דורש רק כפי כח האדם כדכתיב (איוב לז) שדי לא מצאנוהו שגיא כח, שאין השי"ת רוצה שיטריחו לברר כל הניצוצות עד תכליתם, וזה מרמז שם שדי כדאיתא בשי"ס (הגיה"ב) מי שאמר לעולמו די והיינו שאין כדאי על זה כל כך שעבוד וסבלנות:

כי מדת יעקב הוא רחמים ומצד מידה אין צריך לעקשות ואין צריך להשלים כל דבר בתכלית יותר מכפי יכולת האדם (מען דארף נישט אויספירן) כי לא רצה ולא ביקש הקב"ה זה, והיתר והגמר הוא ביד ה', ומותר ואפשר לו לאדם להשליך את הגמר מה שאין ביכולתו על השי"ת שיגמור עליו, ומסירות נפש אין צריך רק על ג' עבירות, ובאמת שזהו מידת יעקב דייקא שהוא פנימיות קדושת ישראל שמכירים בבהירות את אור ה' שהנהגה הוא בידו ועל ידו ומשליכים את כל עבודתם ועסקיהם ורצונם שיתנהגו עפ"י דעתו והנהגתו בנייחא גמורה, וזה באשר הם חלקו ונחלתו והוא משגבם ומגינם וצור לבבם ובאורו יראו אור, ולכן אין הם צריכים אלא לעבודה כפי מדת יכולתם המוגבלת אבל היותר יכולים הם להשליך עליו שיגמור לטובה

בחפץ לב בטוח כי הוא הבורא והמנהיג, ולזה אמר יעקב אע"ה, האלוקים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק, האלוקים הרועה אותי מעודי, שיבח את האבות בהתאמצות העבודה לפניו ועל עצמו אמר כי אין הוא עושה בכוחו כלום רק מונהג כצאן אחר הרועה ככל אשר יחפון ינהיגו כרצונו והוא ההולך אחריו בהנהגתו אותו בתום לב בהשקט ונחת. (וענין זה מבואר בספר מי השילוח פר' ויחי ובארוכה בספרי הכהן הגדול מלובלין).

וזה רמזה רבקה במה שנתנה לו אחד זכר לפסח כי פסח היינו דחס רחמנא עלן שאין צריך לטרוח כל כך שהרי עדיין הם חיים ואף דכתוב (בא יב) וינצלו את מצרים ואיתא בשי"ס (ברכות ל): שעשאוהו כמצולה שאין בה דגים וכמצודה שאין בה דגן, אך איתא בכתבי האריז"ל שלא בררו רק קליפה המיוחדת למצרים יותר מכל האומות אבל הקליפה שיש להם בשיתוף שאר האומות לא בררו כלל אך לזה היו צריכים לסבול שם עוד זמן, והשי"ת חס עליהם ולא עכבן בשביל זה, ולכן בפסח כתיב ועצם לא תשברו בו (בא יב) אף שאם יטרח עצמו ימצא עוד מוח ואוכל אך אין השי"ת חפץ בטרוח מרובה בשביל דבר מועט שאין השי"ת דורש רק כפי כח האדם כדכתיב (איוב לז) שדי לא מצאנוהו שגיא כח,

אבל מצד יצחק היו צריכים להיות עוד במצרים להעלות כל הניצוצות וגם היו צריכים לשבור העצם ולטול המוח ולסבול עוד ולזה ארמי ליה מיא ביינא להחליש תגבורת הדינים. וכן רבקה רמזה זאת במה שנתנה לו אחד לפסח וכדאיתא בזה"ק (תולדות קלז) על רבקה ואי לאו דאיהי דינא רפיא לא יכיל עלמא למסבל דינא קשיא דיצחק. ולכן מתחלה כשסבר יצחק שמדבר לעשו אמר ויתן לך האלהים כדאיתא במד"ר (תולדות סו) ויתן ויחזור ויתן היינו בלי גבול כמו מדתו שצריך לסבול מאד בלי גבול כמו כן ברכו בלי גבול.

אבל אח"כ כאשר התחילו יעקב ורבקה להחליש תגבורת הדינים וידע שהוא יעקב ברכו בשם שדי וזו ברכה של גליות מי שאמר לעולמו די וזהו כדכתיב שדי לא מצאנוהו שגיא כח. ולכן כשיצחק סבור שהוא עשו שאל אותו מה זה מהרת למצוא בני היינו שביירוין של עשו צריכין להארכת הזמן מאד והשיב לו יעקב כי הקרה ה' אלהיך לפני היינו שאין צריך לסבול כ"כ והשי"ת יכול להושיע בזמן מועט כדכתיב (ישעיה מה) לא אמרתי לזרע יעקב תהו בקשוני:

כי מצד יצחק אבינו שמידתו בתוקף הדקדוק היה צריך העבודה והבירורים להיות על ידי האדם דייקא ולזה תמה כי אין קרה זה מהר כ"כ כי כן הוא כשאר הפעולות רק ע"י האדם בשלימות עבודתו שההשתלמות הוא בסבלנות רבה ויגיעה לאורך זמן, וע"ז ענה יעקב אע"ה כי הקרה ה' אלוקיך לפי שהקב"ה הוא הגומר והמשלים ואין זה מוטל עליו לגמור ולהשלים יותר ממה שאפשר ורחמי ה' לגמור בעדינו לטובה, וגם אי"צ לברר את כל הרע עד אין סוף כי האדם הוא אדם רק שיעשה את מה שביכולתו ויתלה למרום עיניו להשלים המלאכה,

וזהו ע"י המתקת הדינים של רבקה, לענין מיזוג תוקף קושי היין במים, וכן ענין שם ש-די שהוא הצבת סדר הבריאה עפ"י הנהגת המוגבלות והבלתי מושלמות אשר בנבראים שאינם שייכים אל תכלית האמת המושלמת הבלתי מוגבלת כי הם נבראים מוגבלים יושבי חושך וצלמות רק בפעולתם ועבודתם כפי יכולתם ובבהירות ההכרה כי אביהם בשמים יגמור עליהם לטובה באהבתו ורחמנותו בזה יצאו יד"ח והוא ית' ישלים פעולתם לטוב להם והנהגתו ומשפטו עם בריאותו בית ישראל ברחמים ולא בדקדוק הדין כי אינו מבקש את הבלתי אפשרי כש"כ לא אמרתי לזרע יעקב תהו בקשוני רק כפי כוחם ויכולתם.

השיעור השבועי
מיא ב"ק ארמו"ר שליט"א
בספרי רבותינו הקדושים לבית איזנינא ראדזין
מתקיים מדי שבוע בימי רביעי בשעה 11:00 בלילה
בבית המדרש דרוהביטש (בעזרי"ל) רחוב מלאכי בעיה"ק ירושלים

ברכת מזל טוב
להחנן המופלג והנעלה, למדן מצוין עמל בתורה ובעבודת השם,
הרב **בן ציון בלוי שליט"א**
משנתחף קב ועו בשיעורים
לדגל נישואיו בשעה טובה ומצלחת
יעזור השי"ת שיזכה לבנות בית נאמן בישראל, ויהיה הבית מלא אורה ושמחה מלא ברכת השם,
ויזכה לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, מתוך הרחבת הדעת דקדושה
כעתירת. מערכת ממעין השילוח

כל מי שיש הערות בעניני הגליון ולכל עניני הגליון ולקבל את העלון במייל ניתן לשלוח לכתובת. ri0583256436@gmail.com
י"ל ע"י עמותת מורשת בית איזנינא ראדזין ע"ר

להשיג את ספרי רבותינו הקדושים במייל של המערכת

העלון נתנדב לע"נ רבותינו הקדושים ולזכות יהושע בן חוה לאה ומשפחתו